

AGROLEŚNICTWO A WPR

Wzmacnianie pozycji agroleśnictwa w ramach WPR

JAK I DLACZEGO

Agroleśnictwo sposobem na zwiększenie w Europie powierzchni gruntów racjonalnie użytkowanych

Grunty rolne w Europie powiązane są z uprawą intensywną, która ogranicza dostarczanie świadczeń ekosystemowych. Agroleśnictwo powinno być silnie wspierane w ramach WPR jako system zrównoważonego gospodarowania gruntami, dostarczający zarówno rynkowych jak i nierynkowych dóbr i usług nakierowanych na cele społeczne. Należy opracować strategię polityczną i działania mające na celu wspieranie agroleśnictwa w ramach ustawodawstwa Unii Europejskiej. Agroleśnictwo nie jest jednak wystarczająco znane wśród rolników, szczególnie jego definicja FAO, zgodnie z którą obejmuje systemy w celowy sposób łączące roślinność drzewiastą górnego piętra (drzewa i/lub krzewy) z produkcją rolniczą lub wytwarzaniem paszy dla zwierząt (pastwisko) w piętrze dolnym. Drzewa i krzewy mogą być równomiernie rozmieszczone lub rozproszone w obrębie działki rolnej bądź występować na jej granicy, dostarczając produktów leśnych/rolnych lub będąc źródłem

świadczeń ekosystemowych (zaopatrzeniowych, regulacyjnych czy kulturowych). System rolno-leśny może występować w skali działki, gospodarstwa, czy krajobrazu. W skali gospodarstwa i krajobrazu, można zaprojektować systemy agro-leśne dywersyfikujące produkcję (np. jednocześnie wytwarzanie żywności, paszy, drewna konstrukcyjnego czy drewna opałowego), co poprawia również wartość świadczeń ekosystemowych (regulacja klimatu czy wspieranie bioróżnorodności), zwiększając w ten sposób zarówno odporność jak i dochodowość gospodarstwa.

W celu zwiększenia rozpoznawalności i popularności praktyk rolno-leśnych, biorąc pod uwagę ich istotną rolę w zwiększaniu bioróżnorodności, kwestiach związanych z wodą czy zapyleniem, rozszerzyliśmy kategorię "przywodnych stref buforowych" tak, by zawierała dowolnego rodzaju żywopłoty i drzewa pełniące rolę wiatrochronną.

System leśno-pastwiskowy łączący hodowlę owiec z uprawą wini w Galicji (Pn.-zach. Hiszpania). Rodríguez-Rigueiro, FJ.

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny podczas sesji tematycznej dotyczącej WPR.

JAK SPROSTAĆ WYZWANIU

Promocja agroleśnictwa w Europie

Promocja agroleśnictwa powinna obejmować 15 kluczowych punktów wyszczególnionych w projekcie AGFORWARD.

- Należy stosować definicję agroleśnictwa opracowaną przez FAO
- WPR powinna uwzględniać, uznawać i promować pięć praktyk w ramach agroleśnictwa w Europie: drzewno-orne; leśno-pastwiskowe; żywopłoty, pasy wiatrochronne i przywodne strefy buforowe; ogrody leśne oraz przydomowe ogrody z drzewami. Praktykowanie agroleśnictwa byłoby opcją deklarowaną przez rolników w ramach dopłat bezpośrednich (powinni mieć do tego pełne prawo gospodarując gruntami rolnymi) oraz wspieraną/ewidencjonowaną na podstawie planu zarządzania gospodarstwem
- W kontekście unijnej polityki WPR, należałoby rozróżnić praktyki agroleśnicze prowadzone na gruntach rolnych i leśnych; jest to również istotne w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym oraz biogospodarki, rozliczania emisji dwutlenku węgla oraz

dyrektyw UE.

- W ramach PROW powinno zostać utworzone jednolite działanie "agroleśnictwo" stosowane w odniesieniu do wszystkich pięciu typów praktyk powiązanych z rolnictwem, leśnictwem i strefami podmiejskimi oraz z płatnościami ukierunkowanymi na rezultaty, biorąc pod uwagę istotny potencjał agroleśnictwa w wypełnianiu europejskich celów zrównoważonego rozwoju.
- UE powinna wspierać działania bazujące na współpracy różnych podmiotów, dzięki czemu korzyści płynące z agroleśnictwa mogą być wycenione poprzez analizę łańcucha wartości produktów wytwarzanych i użytkowanych przez te podmioty.
- Agroleśnictwo wymaga wsparcia w ramach działania grup operacyjnych EPI – jest to świetny model na rozwój tego sposobu produkcji, promocję innowacyjnej wiedzy i jej upowszechnianie; również poprzez inne działania wspierające wymianę wiedzy w zakresie PROW.

- Agroleśnictwo jest zrównoważonym sposobem gospodarowania gruntami, który powinien być wspierany w ramach WPR.
- W obrębie I filara WPR, należy uwzględnić wsparcie do agroleśnictwa na gruntach ornych, pastwiskach trwałych i lasach w oparciu o plany zarządzania tymi gruntami, zarówno w perspektywie krótko- jak i długoterminowej
- Filar II WPR powinien wspierać zakładanie oraz pielęgnację systemów rolno-leśnych zarówno na gruntach rolnych jak i leśnych. Należy zapewnić kwalifikowalność gruntów z zadrzewieniami do płatności bezpośrednich.
- Transformacja w kierunku agroleśnictwa powinna obejmować rozwój innowacji oraz dzielenie się wiedzą z wykorzystaniem usług doradztwa.

Hodowla grzybów na obrzeżu lasu.

López-Garre, Enrique

WIĘCEJ INFORMACJI

Mosquera-Losada, M.R., Santiago Freijanes, J.J., Pisanelli, A., Rois, M., Smith, J., den Herder, M., Moreno, G., Lamersdorf, N., Ferreira Domínguez, N., Balaguer, F., Pantera, A., Papanastasis, V., Rigueiro-Rodríguez, A., Aldrey, J.A., Gonzalez-Hernández, P., Fernández-Lorenzo, J.L., Romero-Franco, R., Lampkin, N., Burgess, P.J. (2017). Deliverable 8.24: How can policy support the appropriate development and uptake of agroforestry in Europe? 7 September 2017. 21 pp. https://www.agforward.eu/index.php/es/how-can-policy-support-the-uptake-of-agroforestry-in-europe.html?file=files/agforward/documents/Deliverable%208_24%20How%20can%20policy%20support%20agroforestry%281%29.pdf

Uwzględnienie agroleśnictwa we Wspólnej Polityce Rolnej

Uwzględnienie agroleśnictwa we Wspólnej Polityce Rolnej ułatwi gospodarstwu przejście na bardziej zrównoważone systemy gospodarowania. Pomoże również uprościć reguły WPR.

Przyjęcie definicji agroleśnictwa, opracowanej przez FAO pozwoli na sprawniejsze rozliczenie dodatkowej puli akumulowanego węgla w bilansie emisji gazów cieplarnianych przez instytucje międzynarodowe i rządowe realizujące zalecenia IPCC.

Systemy agro-leśne mogą być wprowadzane w każdym typie krajobrazu. W każdym z nich należy też uznać korzyści środowiskowe, których są źródłem. Długofalowe zalety systemów rolno-leśnych i zadrzewień zobowiązują do opracowania wyraźnego wsparcia agroleśnictwa na poziomie gospodarstwa i krajobrazu oraz wdrożenia w tym celu instrumentów WPR promujących współpracę rolników.

Brak wiedzy wśród rolników w zakresie zakładania systemów rolno-leśnych w Europie można przezwyciężyć poprzez transfer wiedzy do podmiotów świadczących usługi w dziedzinie innowacyjności i doradztwa.

Tłumaczenie i adaptacja:
Robert Borek

ROSA MOSQUERA MR, RIGUEIRO-RODRÍGUEZ A, SILVA-LOSADA P, ROMERO-FRANCO R, FERREIRO-DOMÍNGUEZ N, GONZÁLEZ-HERNÁNDEZ MP, RODRIGUEZ-RIGUEIRO FJ, ARIAS-MARTÍNEZ D, FERNÁNDEZ-LORENZO JL, SANTIAGO-FREIJANES FJ
Escuela Politécnica Superior.
Campus de Lugo. 27002
mrosa.mosquera.losada@usc.es
Redaktor: Maria Rosa Mosquera-Losada (USC)
PAŹDZIERNIK 2018

Ulotka przygotowana w ramach projektu AFINET. Mimo iż materiał opracowany został na podstawie najlepszych dostępnych informacji, zarówno autor jak i UE w żadnym wypadku nie ponosi odpowiedzialności za poniesione straty, szkody lub obrażenia bezpośrednie bądź pośrednie związane z powyższym raportem